

Fuglesang - en kosmisk velsignelse

Spurvepipper igen fra tagene. Fuglene synger - hvor forunderligt!
Og igen diskuteres det, hvorfor de laver så dejlige triller.

af Hans-Christian
Zehnter, biolog

Hver enkelt fugl henter
inspirationen til at synges
fra den åndelige verden.

Der er næppe nogen, der kender mere til fuglestemmer, end den britiske forretningsmand og fugleelsker Mark Constantine. "Han disponerer med p.t. 36000 lydoptagelser over et af de mest ambitiøse fuglestemmearkiver i verden", skrev Der Spiegel for nogle år siden.

Constantine kan ud fra fuglestemmerne ikke blot skelne, hvilken fugleart, der synger, men også fortælle fuglens alder samt om den truer, lokker eller bare øver sig. Han kan altså i høj grad bruge sine ører.

Hans forsøg på en videnskabelig forklaring på fuglernes sang er dog mere nøgtern: "Kun uvidende mennesker finder fuglesangen harmløs og uskyltig. Sandheden er langt mere grumset: Sangen er et våben i en nådesløs overlevelseskamp, hvor der prales, bedrages og snydes, og ofte gælder det liv eller død. Netop derfor synger fuglene så skønt, for ellers bliver de fravalgt."

Altså endnu en gang den gamle traver om kampen for tilværelsen.

Tre typer sang

Den tyske ornitolog og boghandler Walther Streffer udtrykker sig mere taktfuldt overfor naturens ytringer. Velkendt med de "hanekampe", der absolut finder sted blandt sangfuglene, men også velkendt med den fortryllende virkning af en solsorts aftensang, skelner han mellem tre typer sang:

Først den *ophidsede kampsang*, og som nummer to den *afslappede motivsang*, hvor modstandsforholdet mellem sangerne går over i en "fællessang". Denne sangtype findes vel hos langt de fleste europæiske sangfugle.

Derved rammer den dominerende darwinistiske forklaring med hensyn til fuglestemmer ved siden af, idet den jo næsten udelukkende henholder sig til

den ophidsede kampsang.

Streffer tilføjer sluttelig en tredje type sang: *den sfæriske sang*. Her virker det, som om de fugle, der sidder alene og synger frit, ligefrem "lader sig inspirere af kosmos".

Åndelig økologi

Dermed nærmer vi os det, filosofen Rudolf Steiner sagde om fuglesang: Fuglens sang strømmer ud i verden fra det æteriske, ikkefysiske niveau - som en velsignelse kommer den tilbage til jorden.

Steiner så nemlig alt det fysiske/jordiske som noget, der er blevet adskilt fra det levende. Livet, det æteriske, er broen til den guddommelige eller kosmiske verden. Mod denne verden vender sig den fugl, der ønsker at synges. Derfra får den inspirationen til at synges.

Mens Walther Streffer betragter den sfæriske sang i sammenhæng med udviklingen af en frihedens biologi, ser den hollandske biolog Wolter Bos mere fuglens sang som et billede på en religiøs henvendelse fra det enkelte dyr til dets gruppesjæl.

Musvitten vender sig mod en anden "himmelregion" end solsorten. De henvender sig til hver sin "gud" i den åndelige verden og får inspiration til at synges.

Rudolf Steiners betragtninger med hensyn til fuglens sang kulminerer i en slags sjælelig-åndelig økologi: Fuglesangen er befrugtende for alt liv på jorden.

Vi kender det jo godt fra os selv: Musik opløfter os og berører og inspirerer os. Derfor er det ikke så mærkeligt, at det også sker for andre levende væsener - planter og dyr.

I tidligere tider aflurede menneskene endda fuglens sang omkring Sankt Hans for at få mulighed for en oplevelse

af deres eget jeg. De brugte fuglen som et forbillede, for den lader sig jo inspirere af sin gud i himlen.

I dag kan mennesket finde sin gud i sit højere Selv, men dengang måtte de gøre som fuglene. Ved hjælp af ekstatiske sang og dans lod de sig løfte op over sig selv, op i himlen, for dér at finde deres gud, deres højere Selv.

Klimaændringerne

Opvarmningen pga. klimaforandringerne forskyder de europæiske fuglearters udbredelsesområder nordpå. I sammenhæng med ovenstående får det vidtrækkende konsekvenser. Hvilke følger har det for mennesket og naturen, at fx skovpiberen mere og mere bevæger sig fra Mitteleuropa mod nord? Eller at visse arter såsom bysvalen og landsvalen, ja tilmed rødstjerten, på det seneste er begyndt at overvintrere nord for Middelhavet?

Ifølge et studie baseret på klimamodeller vil yngleområdet frem til år 2100 gennemsnitligt forskubbe sig 550 km mod nordøst og tilmed formindskes med omkring 20 %, ja, for mange fuglearters vedkommende vil det tilmed kunne betyde total udryddelse.

Vil det sige, at vi mitteleuropæere i slutningen af dette århundrede vil blive mere påvirket af fugle fra middelhavsområdet, og at vores jord vil blive mere befrugt af Sydeuropas toneverden? Hvilke inspirationer vil det give os?

Men som altid: I alle tilfælde lønner det sig at lytte, når fuglene synger - hvert eneste forår er den velgørende klangrigdom af jublende fuglestemmer dag ud og dag ind trods alt en af naturens vidunderligste gaver. □

Hans-Christian Zehnter er biolog, forfatter m.m. Henv.: www.sehenundschau.ch